

Про суперечності інноваційного реформування будівельного комплексу України

Островський І.А., Харківська національна академія міського господарства

Економічна криза в Україні проявила себе як в цифрах падіння ВВП і обсягів виробництва окремих галузей, так і в якісних змінах, що розвиваються далі. Все більш очевидною є необхідність структурного реформування української економіки на хвилі кризових явищ. Підставою таких змін має бути врахування інноваційного фактора як вирішальної умови подальшого розвитку. Лише в цьому випадку реалізуються плани ресурсозбереження, ефективності виробництва, випуску конкурентоспроможної продукції на внутрішньому і світовому ринках.

Інноваційні заходи реформування будівництва мають суперечливі прояви й наслідки. Подолання кризи і подальший розвиток будівельної комплексу держави є багатоаспектним феноменом. Йдеться про складну систему технологічних, економічних, соціальних, інституціональних та інших елементів, починаючи з проектування і закінчуючи післяпродажним обслуговуванням кінцевого споживача. Крім того, є очевидною поступовість нових рішень, що залежить і від макроекономічної ситуації, і від галузевої специфіки.

Необхідно визначити перелік параметрів, суттєвих з точки зору покупців будівельних робіт. Специфіка будівельної продукції як інвестиційного товару складається з нерухомості, закріпленості, капітало- і матеріаломісткості, тривалості створення і експлуатації та інших моментів. Вона визначає характер взаємовідносин учасників інвестиційного процесу, особливості обігу будівельної продукції як товару. У підсумку нерозривності фаз виробництва і реалізації товар інвестиційного комплексу, як правило, не виходить на ринок у пошуках покупця, а створюється на замовлення конкретної особи відповідно з проектом, що обраний заздалегідь і в конкретно обговореному місці. Сукупність якісних і вартісних характеристик будівельної продукції сприяє створенню її переваги над продукцією конкурентів при задоволенні певної потреби замовника і дозволяє кількісно оцінити її конкурентоспроможність.

При оцінюванні конкурентоспроможності особливу роль відіграє врахування фактору часу. По-перше, це сезонність робіт, тобто суттєва залежність будівельного виробництва від природно-кліматичних умов. По-друге, йдеться про своєчасну появу на ринку і завоювання ринкової ніші. Тому постійний моніторинг і прогнозування – обов'язкові атрибути успішного підприємства. По-третє, необхідне вивчення поведінки конкурентів і своєрідна гра на випередження. По-четверте, важливе значення має оперативне врахування діяльності державних і міжнародних організацій. Наприклад, імовірно проведення в Україні фінальної частини футбольного Чемпіонату Європи-2012 вже створює конкурсні умови для потенційних учасників великої будівельної програми.

Світовий досвід антикризових заходів орієнтує на збільшення інвестицій в інфраструктуру – будівництво нових мереж енергопостачання, доріг, мостів і т.д. Ефективні також вкладення в розвиток об'єктів соціальної інфраструктури – навчальних, медичних та інших закладів. Це породжуватиме попит на металопродукцію, будівельні матеріали, робочу силу різної кваліфікації, не потребуючи при цьому продажу побудованих об'єктів. Зрозуміло, що структурний зсув у бік інвестиційних витрат призведе до скорочення частки соціальних бюджетних виплат, що негативно вплине на рейтинг політичних сил, що відповідатиме за антикризові заходи.